

ПУБЛИЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ

Търсена специалност с много възможности

материал на Борислав Борисов

16

Всяка кандидатстудентска кампания минава под знака на няколко престижни и изключително желани специалности. Безспорно такива са Право, Икономика, Психология, Международни отношения... В последно време и Публична администрация се превръща в една от най-търсените. Справка от преди години в Софийския университет показва, че 1645 човека са посочили Публична администрация като първо желание, а местата са били 50, тоест 33-ма са се борили за едно място. Но защо е толкова желана тази специалност? Защо да я учим? Истината е, че тя носи духа на модерното образование. За това свидетелстват многобройните признания и класациите, в които специалността попада на челни места. Тя гарантира добра професионална реализация на завършилите.



Какво разбираме под Публична администрация?

Терминът „Публична администрация“ се разбира като държавна администрация, ръководство на хора, управление, бюрокрация, и най-вече чиновничество. В тази част обаче ми се струва за важно да направим едно обяснение, че администрацията по своята същност и природа не е властен инструмент, а е процес, който включва всички равнища на конкретно взаимодействие за постигане на някакъв резултат. Така тя се превръща в система, в която става дума за посредник за споделени цели и общи задачи.

Оттук можем да направим ограничението, че не винаги всяко взаимодействие между хората е администрация. Следователно администрацията е част от разделението на труда или тя е един от дяловете на общата система от дейности за постигане на определена обща задача.

Администратор е кметът на едно населено място, ректорът на един университет, началник от-

дел в министерство, община. Администраторът е там, където има разделение на труда и един от двояките труд е именно организацията на дейностите. В определена степен публичната администрация може да се характеризира като дейност за постигане на публични цели и резултати от обществените интереси. Тя намира проявление в дейностите, свързани с трите власти, които за да функционират се нуждаят от обслужваща администрация.

Кога се появява?

Тя е една от младите специалности, ако приемем почти две десетилетия за кратък период. Въвежда се през учебната 1996-97 г. в рамките на съвместен европейски ТЕМПУС проект, в който участват редица университети.

Факт е, че в началото на 90-те родители и млади хора предпочитаха да учат право и икономика, докато през последните години се наблюдава подчертан интерес към специалността Публична администрация.



Защо е толкова търсена?

Най-вече заради привилегиите, които дава тази служба - възнаграждение, заплата, отпуски, заплащане на извънреден труд, нормиран работен ден, обучения и специализации, израстване в йерархията. Това е регламентирано в нормативните актове и задължително се спазва. От друга страна, приложението на Публична администрация е изключително широко. Администрацията е предпочитана като място, където човек може да се реализира, да направи кариера, в местната или централна администрация, както и в европейските институции, където и в момента има ангажирани стотици българи.

Ще споменем само, че броят на служителите към Европейската комисия е около 30 000 души. Когато говорим за държавна администрация освен за привилегиите трябва да говорим и за сферите на приложение. В Европейския парламент също има голяма администрация и то не само свързана с нашите евродепутати. Въобще навсякъде, където има институция - има администрация. А в големите институции е наистина престижно да работиш. Замислете се и ще откриете присъствието на административните единици в регистрирането на основни житейски събития като раждане на дете, сключване на брак, смърт, придобиване на жилище, строителни дейности, лични документи, разрешителни, справки и още много други дейности.

Нека не забравяме, че освен държавна има администрация в корпоративния сектор. Специалността Публична администрация дава възможност за реализация и в бизнес структурите, които кореспондират в дейността си с държавните институции.

Сигурни ли сте, че Публична администрация е за вас?

Първо правилно на държавната администрация - един служител се изгражда с времето и от него зависи как ще се реализира. Много е важно всеки преди да подпише договора си да се запознае много внимателно с длъжностната си характеристика и да приеме на 100 процента, че ще изпълнява това срещу определеното възнаграждение за тази длъжност. Защо ли? Защото изниква най-важният въпрос: „Готови ли сте всеки ден да извършвате услуги на хората?“ Хората отиват при административния служител, защото имат някаква нужда, проблем, който трябва да се реши. От своя страна той не бива да приема този факт като инвестиция в самочувствието му, а като задача, която трябва да свърши по най-добрия начин. И ако гражданите считат, че определен служител не изпълнява съвестно задълженията си, винаги могат да сигнализират. А ако сигнализират, то това е проблем на цялата администрация на ведомството.

Дейност на администрацията

Дейността на администрацията е изпълнителна, няма правомощия, има само юридически определени задължения. Затова резултатите на ефективността на административното обслужване, оценките и изискванията към лицата са част от тези задължения. Фактически публичната администрация осъществява административна дейност, а не административна власт. В тази посока административната дейност трябва да бъде целесъобразна и изцяло законосъобразна, затова, когато е насочена към обществото, подлежи на съдебен контрол.

Администрацията е предпочитана като място, където човек може да се реализира, да направи кариера, в местната или централна администрация, както и в европейските институции, където и в момента има ангажирани стотици българи

Важно да се каже

Администрацията не управлява обществото, тя му служи. Нейната функция може да се определи като „служене“ на обществото. Често по отношение на администрацията възниква въпросът за административния капацитет – наличието и назначаването на подготвени изпълнителски кадри, нивото на компетентност и законосъобразност.

Проблемът в случая е в мотивацията на държавните служители; в законосъобразността и легитимността на техните решения и в последна сметка – до корупцията. А корупцията е винаги засягана тема, когато стане дума за административни решения. И не само в България и Европа, а и по света. Човек трябва да е наясно, че има вероятност да се сблъска с тази реалност.



Публична администрация в България

Както казахме още в началото – Публичната администрация е изключително търсена специалност. Затова и редица университети в България я предлагат. Статистиката показва, че почти във всеки един университет у нас можем да намерим въпросната специалност. Предлагаме ви и университетите, в които може да намерите специалността Публична администрация. Важно уточнение: Университетите са изброени на случаен принцип в съответния ред. Таблицата не е класация.

Университет	Град
Великотърновски университет	Велико Търново
Софийски университет	София
Технически университет	София
Пловдивски университет	Пловдив
УНСС	София
Академия на МВР	София
НБУ	София
Югозападен университет	Благоевград
Химикотехнологичен и металургичен университет	София
Висше училище по мениджмънт	Варна
Лесотехнически университет	София
Русенски университет	Русе
Бургаски свободен университет	Бургас
Варненски свободен университет	Варна



Дейността на администрацията е изпълнителна, няма правомощия, има само юридически определени задължения

Публичната администрация е изключително търсена специалност. Затова и редица университети в България я предлагат

Публична администрация в чужбина

Публичната администрация в чужбина е изключително развита, особено в Нидерландия и САЩ. Там редица университети всяка година се съместват кой ще бъде най-добрият в дадената специалност.

Напомняме ви, че има много международни класации, които подреждат университетите по определени показатели. Затова проследявайте всеки път на кого е класацията – в някоя класация даден университет може да е напред, а в друга класация същия университет да бъде доста по-назад. Разликата идва от това, че класациите подреждат университетите по различни показатели. В случая ви представяме една от 3-те водещи класации за международни университети:

Място	Университет	Държава
1.	Indiana University Bloomington	САЩ
2.	Erasmus University Rotterdam	Нидерландия
3.	Utrecht University	Нидерландия
4.	Aarhus University	Дания
5.	The University of Georgia	САЩ
6.	Cardiff University	Великобритания
7.	Arizona State University	САЩ
8.	Texas A&M University	САЩ
9.	London School of Economics	Великобритания
10.	The Ohio State University – Columbus	САЩ

Shanghai Ranking's Global Ranking of Academic Subjects 2019 – Public Administration

Какво можем да работим, след като завършим?

Бакалаврите, завършили тази специалност, притежават компетенции, които им позволяват широкоспектрна професионална реализация. Студентите придобиват знания, свързани с използването на управленски теории, стратегическо управление, управлението на проекти, електронно правителство и функционирането на институции като правителство, министерства, агенции, областни и общински администрации. Овладяват умения за ръководене, планиране и организиране; работа в екип; анализ и оценка на заобикалящата среда; анализ на данни; реализиране на права, задължения и отговорности.

И все пак конкретно...

Завършилите образователно-квалификационна степен „бакалавър“ могат да работят като:

- служители по трудов договор в централната и местната администрация;
- служители в бюджетни организации в образователния сектор, социалните грижи, здравеопазването, сигурността, администрацията на образованието, културата и т.н.;
- служители в недържавни публични институции, като сдружения и др.;
- експерти, референти или специалисти по въпросите на европейската интеграция в областта на административното преустройство;
- експерти в специфични сектори на стопанската сфера предимно от сектора на публичната-държавна и публичната-общинска собственост.